

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819200504
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819200504.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobkyne Východoslovenská energetika a. s., so sídlom Košice, Mlynská 31, IČO: 44 483 767, zast. JUDr. Marekom Hroudou, advokátom, so sídlom Krmanova 16, Košice, proti žalovanému T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XXX, XXX XX U., o zaplatenie 828,16 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku 8Csp/20/2019 zo 17.9.2019 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 828,16 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.4.2017 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 30 €, počnúc mesiacom október 2019, vždy do 25.-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia jednej splátky a žalobkyni priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu 100 %.

2. V plnom rozsahu tak vyhovel žalobe, ktorú žalobkyňa skutkovo odôvodnila tým, že so žalovaným dňa 12.9.2016 uzavrela zmluvu o dodávke elektriny pre domácnosti č. 1349478, na základe ktorej žalovaný ako odberateľ odoberal elektrinu z distribučnej sústavy na odbernom mieste V. XX. Za obdobie od 13.9.2016 do 23.3.2017 bola vyúčtovaná spotreba elektriny na predmetnom odbernom mieste faktúrou č. 7020007035 z 12.4.2017 na sumu 948,16 € s lehotou splatnosti do 26.4.2017, z ktorej žalobkyňa žaluje nedoplatok vo výške 828,16 €. Žalobkyňa predžalobnou upomienkou vyzvala žalovaného k zaplateniu dlžnej sumy, tento však dlh neuhradil. Nezaplatením faktúry v lehote jej splatnosti riadne a včas sa žalovaný dostal do omeškania, a preto si žalobkyňa uplatnila úrok z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti daňového dokladu. Zároveň si uplatnila aj náhradu trov konania.

3. Súd vo veci rozhodol dňa 1.4.2019 platobným rozkazom sp. zn. 8Csp/20/2019-35, ktorý po včas podanom a odôvodnenom odpore súd zrušil uznesením z 13.5.2019.

4. Súd bezozbytku vyšiel zo skutkového stavu tvrdeného žalobkyňou a na vec aplikoval ust. § 34 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. f/ bod 1 zákona č. 251/2012 Z.z. o eneregtike, § 663, § 559 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení ku dňu omeškania a žalobe ako dôvodnej vyhovel s tým, že žalovanému umožnil zaplatiť dlh v splátkach po 30 € mesačne so splatnosťou vždy do 25.-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom október 2019 s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Výhodu splátok súd žalovanému povolil v zmysle § 232 ods. 3 druhá veta a ods. 4 CSP s poukazom na sociálne a finančné pomery žalovaného, ktorý aj keď je zamestnaný, mesačne zarába 390 €, z ktorej sumy uhradza

aj iné pôžičky, má exekúcie, platí za prenájom 200 €, má vyživovaciu povinnosť, výdavky spojené aj s cestovaním do práce a na živobytie je nútený si požičiavať ďalšie peniaze.

5. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 % podľa jej pomeru úspechu vo veci.

6. Rozsudok vo výroku o trovách konania napadol včas podaným odvolaním žalovaný a žiadal, aby odvolací súd zohľadnil vo výroku o náhrade trov konania jeho nepriaznivú finančnú situáciu, zdravotné a existenčné problémy a zrušil jeho povinnosť nahradiť trovy konania žalobkyni. Poukazoval na svoj nízky príjem 390 €, výdavky na bývanie 200 €, vyživovaciu povinnosť, výdavky na cestovné do a z práce ako aj na to, že na živobytie je nútený požičiavať si peniaze

7. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení uviedla, že odvolanie je nedôvodné a účelové a stotožnila sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, považujúc ho za zákonné a vecné zo skutkového ako aj právneho hľadiska, pretože žalobkyni ako úspešnej strane sporu patrí nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku. Argumentovala tým, že žalovaný žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal súdu svoju zlú finančnú situáciu a neexistuje žiaden zákonný dôvod na to, aby žalobkyni nebola priznaná náhrada trov konania.

8. Žalovaný v reakcii na písomné vyjadrenie žalobkyne zopakoval skutočnosti uvedené v odvolaní, navyše uviedol, že má tri exekúcie, v dôsledku ktorých mu zrážajú zo mzdy väčšiu časť platu a k výplate preto dostane 390 €. Práve z tohto dôvodu mu bolo umožnené zaplatiť dlh v mesačných splátkach po 30 €, ktoré aj spláca.

9. Žalobkyňa zastávala vo svojom vyjadrení z 21.2.2020 názor, že žalovaný neuviedol vo svojom vyjadrení nové relevantné tvrdenia a že jej ako úspešnej strane v spore patrí náhrada trov konania v plnom rozsahu, pričom žalovanému umožní aj trovy konania splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške minimálne 30 €.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

11. Predmetom odvolacieho prieskumu bol iba výrok rozsudku, ktorým bol žalovaný zaviazaný k náhrade trov konania v rozsahu 100 %.

12. Výrok rozsudku, ktorým bol žalovaný zaviazaný na plnenie nadobudol právoplatnosť, pretože proti nemu nebolo podané odvolanie, a nebol preto predmetom odvolacieho prieskumu.

13. Ustanovenia § 255 CSP až § 261 CSP upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú strany sporu (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

14. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

15. Z citovaného ustanovenia Civilného sporového poriadku o náhrade trov konania vyplýva, že v sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Súd skúma úspech vo veci vždy čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli (trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené) v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu

sporu úspechom v spore. Plný úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej.

16. Žalobkyňa bola v konaní nepochybne plne procesne úspešná, a z uvedeného dôvodu by prichádzalo do úvahy priznanie jej náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

17. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. Súčasná právna úprava teda umožňuje úspešnému účastníkovi v spore nepriznať náhradu trov konania iba z dôvodov uvedených v ust. § 257 CSP.

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že zo slovného znenia teraz platného a účinného ustanovenia § 257 CSP vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 CSP preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010, či sp. zn. 3 M Cdo 46/2012) ani dnes ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahraďiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

20. Výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Ústavný súd SR v náleze zo 17. decembra 2004, sp.zn. II. ÚS 31/04-30, okrem iného, uviedol: „Pri tomto výklade je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 Dodatočného protokolu. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napr. takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 150 O.s.p. (v súčasnosti § 257 CSP, pozn. odvolacieho súdu).“

21. Ústavný súd v Náleze z 1. septembra 2012 sp.zn. I. ÚS 119/2012 uviedol, že otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu vtedy, pokiaľ by v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu bol obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémny rozpor s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prepätého formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia. Takýto postup všeobecného súdu nemôže byť tolerovaný, lebo predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základného práva účastníka na súdnu ochranu, na majetku a v konečnom dôsledku aj na právnu pomoc.

22. Z obsahu spisu v prejednávanej veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania vôbec nezaoberal prípadným použitím ustanovenia § 257 CSP, komplexne nezohľadňoval pomery žalovaného, dopad nepriznania náhrady trov (úplne alebo čiastočne) žalobkyni na jej majetkové pomery a to v intenciách skutočností uvedených v predchádzajúcich bodoch

odôvodnenia tohto rozhodnutia, čo má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia v napadnutom výroku.

23. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že nesprávnym procesným postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces sa vo všeobecnosti rozumie taký postup súdu, ktorým znemožňuje účastníkovi realizáciu konkrétnych procesných práv priznaných mu procesným predpisom za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen postupom súdu, ktorý rozhodnutiu predchádza, ale aj rozhodnutím samým. Takýmto rozhodnutím je aj rozsudok, ktorého niektorý výrok je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov.

24. Právo strán sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces (konanie) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a procesnou zárukou spravodlivého rozhodnutia, preto je povinnosťou súdu v každom svojom rozhodnutí (a to aj v rozhodnutí o procesnom nároku) uviesť v súlade s § 393 ods. 2, § 234 ods. 2 a § 236 CSP dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené, tak po skutkovej, ako i právnej stránke veci, lebo inak strana objektívne nemá možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia, príp. postupu súdu a efektívne využiť svoje procesné právo na podanie odvolania proti rozhodnutiu (§ 355, § 357, § 359 CSP).

25. Účelom odôvodnenia je predovšetkým poukázať na správnosť rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia musí byť aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia, t.j. musí byť preskúmateľné. Odôvodnenie, ktoré nezodpovedá týmto zákonným a ústavným požiadavkám, má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov a súčasne znamená nesprávny procesný postup súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto v takom prípade prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

26. Vychádzajúc z obsahu odvolania, v ktorom žalovaný poukazuje na zlé majetkové a sociálne pomery, dospel odvolací súd k záveru, že pri rozhodovaní o trovách strán sporu bude potrebné zo strany súdu prvej inštancie skúmať aj to, či okolnosti na strane žalovaného (ale aj ďalšie okolnosti) neodôvodňujú prípadnú aplikáciu ust. § 257 CSP. Súd prvej inštancie sa doposiaľ týmto nezaoberal, preto je jeho rozhodnutie o náhrade trov konania predčasné a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, preto odvolaciemu súdu neostávalo iné, len zrušiť rozsudok v napadnutom výroku a vrátiť vec súdu prvej inštancie.

27. V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).